

Polska Rada Muzyczna

c/o Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Pl. Piłsudskiego 9, 00-078 Warszawa

Tel. 022 827 547-21, fax 022 827 9599, fprm@prm.art.pl

Zespół Ekspertów 022 617 41 56, kom 515 158 504

Zarząd Polskiej Rady Muzycznej powołał w maju 2006 roku Zespół Ekspertów do spraw sytuacji muzyki w polskim szkolnictwie (*patrz załącznik*).

Idea stworzenia grupy specjalistów, którzy podjęliby niezwykle trudne wyzwania stojące przed konieczną reformą systemu powszechnej edukacji muzycznej, powstała w czasie konferencji „Muzyka w powszechnej edukacji – obowiązek czy szansa?”, zorganizowanej w kwietniu 2006 w Mazowieckim Centrum Kultury i Sztuki z inicjatywy fundacji „Muzyka jest dla wszystkich”.

Przewodniczącym Zespołu Ekspertów został prof. Andrzej Rakowski. W pracy Zespołu wyodrębniono następujące najpilniejsze zadania:

- Opracowanie „Raportu o stanie powszechnej edukacji muzycznej w Polsce” – realizuje grupa robocza pod kierownictwem dr Andrzeja Białkowskiego.
- Współpraca z MEN przy tworzeniu nowej „Podstawy programowej kształcenia ogólnego” w zakresie muzyki. Wyłoniono 5-osobową grupę roboczą pod kierownictwem dr Andrzeja Białkowskiego. Zarysowano zasady współpracy.
- Systemowa korekta zasad kształcenia muzycznego dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Problem podjęła grupa robocza pod kierownictwem prof. Andrzeja Rakowskiego.
- Opracowanie Narodowych Standardów Edukacji Muzycznej (*pracę podjęła szeroka grupa zadaniowa, która ukonstytuowała się w dniu 13.04.2007 na zebraniu w AMFC w Warszawie*).
- Pilotaż i promocja innowacji w edukacji muzycznej, współpraca z samorządami – opracowuje grupa pod kierownictwem dr Wojciecha Jankowskiego.

Informacja o działaniach Zespołu Ekspertów PRM październik 2006 – październik 2008

14. 10. 2006 w Warszawie odbyło się spotkanie zespołu sterującego projektem ogólnopolskiej ekspertyzy stanu edukacji muzycznej. Wzięli w nim udział:

1. prof. dr hab. M. Przychodzińska (Wyższa Szkoła Społeczno- Ekonomiczna w Warszawie)
2. prof. dr hab. B. Smoleńska-Zielińska (Akademia Świętokrzyska w Kielcach)
3. dr hab. W. Sacher (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
4. dr Mirosław Dymon (Uniwersytet Rzeszowski)
5. dr Mirosław Grusiewicz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
6. dr A. Białkowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – kierownik projektu

Ogólnopolska ekspertyza uzyskała grant z Ministerstwa Nauki na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

27.10. 2006 w sali konferencyjnej Ministerstwa Kultury odbyło się spotkanie Zespołu Ekspertów w nowym, poszerzonym składzie. Do eksperckiego grona dołączyli: prof. Z. Konaszkiewicz, prof. J. Kurcz, prof. B. Smoleńska-Zielińska, prof. W. Sacher, Z. Wawrzyńska. W spotkaniu wzięli również udział: wiceminister K. Olendzki, Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Artystycznego M. Celeda, wicedyrektor Narodowego Centrum Kultury G. Majcher oraz przedstawiciele Departamentu Sztuki (K. Kycia) i Departamentu Strategii Kultury(K. Marszałek).

Minister Olendzki zapewnił zebranych o uwadze, jaką kieruje ministerstwo na działania Zespołu Ekspertów; mówił też o konieczności przygotowania mocnych argumentów potrzebnych do międzyresortowej dyskusji na temat przyszłości edukacji muzycznej.

Następnie omówiona była kwestia ogólnopolskiej ekspertyzy stanu edukacji muzycznej.

Kolejnym tematem był tekst W. Jankowskiego: „Propozycja założeń i kierunków prac innowacyjno-wdrożeniowych w zakresie powszechnej edukacji muzycznej”, który pobudził dyskusję na temat współistnienia różnych metod i programów umuzykalniających w edukacji muzycznej.

Określono kilka zasadniczych działań, które ZE powinien podjąć w najbliższym czasie: przygotowanie nowych podstaw programowych i standardów wykształcenia muzycznego, opracowanie propozycji zmian organizacyjnych i programowych w systemie kształcenia nauczycieli.

Powstały dwie eksperckie grupy: ds. podstaw programowych (A. Białkowski) i standardów wykształcenia muzycznego (K. Miklaszewski).

14. 11. 2006 – ważnym spotkaniem okazała się również rozmowa z Wawrzyńcem Kowalskim wicedyrektorem Departamentu Kształcenia Ogólnego. Zespół Ekspertów reprezentowali prof. Katarzyna Dadak-Kozicka, dr A. Białkowski i V. Łabanow. Nawiązana została współpraca w zakresie przygotowania nowych podstaw programowych. Omawiano również możliwość przygotowania wieloletniego programu eksperymentalnego w zakresie edukacji muzycznej w wybranych szkołach.

16. 11. 2006 - prof. A. Rakowski, dr W. Jankowski i V. Łabanow odbyli spotkanie z Wiceministrem Kultury Tomaszem Mertą. Rozmowa dotyczyła niekorzystnych zjawisk w zakresie edukacji muzycznej w oświacie i w kształceniu nauczycieli i perspektyw działania Ministra Kultury w celu poprawy tego stanu.

Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w osobie dyrektora Jarosława Zaronia wyraziło chęć współpracy z Zespołem Ekspertów (grupa „Innowacje w edukacji muzycznej” pod kierunkiem dr W. Jankowskiego) w sprawie przygotowania konferencji nt. szkolnej edukacji muzycznej z udziałem samorządowców, dyrektorów szkół i nauczycieli oraz w sprawie regionalnego pilotażowego programu dla powszechnej edukacji muzycznej.

Konferencja odbędzie się 19 maja w Płocku.

Komitet Sztuki PAN, po konsultacjach z Zespołem Ekspertów, podjął Uchwałę w sprawie złego stanu powszechnej edukacji muzycznej społeczeństwa Polskiego i konieczności przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w tej dziedzinie przez władze resortów i instytucji zajmujących się oświatą, szkolnictwem wyższym i kulturą. Podpisana przez prof. dr hab. Juliusza A. Chrościckiego uchwała skierowana została do Ministrów Edukacji Narodowej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do wiadomości Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Rektorów Uczelni Artystycznych, Związku Kompozytorów Polskich, Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina.

Podsekretarz Stanu MEN Stanisław Sławiński odpowiedział pozytywnie na Uchwałę i zaprosił Komitet Sztuki PAN do przekazania szczegółowych propozycji zmian w podstawie programowej „Muzyki”, które będą uwzględnione w przyszłorocznej nowelizacji podstaw programowych kształcenia ogólnego.

Działając w porozumieniu z dyrektorem Wydziału Strategii Edukacyjnych MEN Izydorą Kos-Górczyńską oraz Komitetem Sztuki PAN Zespół Ekspertów PRM przystąpił do przygotowania **podstaw programowych muzyki w oświacie** powołując do tego zadania grupę roboczą w składzie:

dr hab. A. Białkowski (kierownik)
prof. dr hab. B. Smoleńska – Zielińska,
prof. dr hab. M. Suświłło,
prof. dr hab. B. Nowak
prof. dr hab. W. Sacher.

Zespół przygotowujący Raport o stanie edukacji muzycznej w Polsce poinformował, że pierwsza część analiz dotyczących kwalifikacji nauczycieli muzyki jest gotowa do opublikowania.

Zakończenie i opublikowanie Raportu jest zależne od finansowania przez Ministerstwo Nauki i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Fundacja Polskiej Rady Muzycznej złożyła **wniosek o dofinansowanie prac Zespołu Ekspertów do Programu Operacyjnego Edukacja Kulturalna i Upowszechnianie Kultury** w MKiDN (wniosek dotyczył ogólnopolskiego Raportu *Edukacja muzyczna w Polsce*, projektu Narodowego Standardu Wykształcenia Muzycznego, opracowania modelowych rozwiązań dla powszechnej edukacji muzycznej, organizacji biura i młodej kadry Zespołu Ekspertów.) Wniosek odrzucono.

Zespół Ekspertów nawiązał współpracę z Departamentem Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli MEN.

Dyrektor Anna Dakowicz-Nawrocka włączyła się z istotną merytoryczną pomocą w sprawach koniecznych zmian w systemie kształcenia nauczycieli muzyki dla oświaty a także w sprawie udziału wyspecjalizowanych nauczycieli muzyki w nauczaniu początkowym w klasach I-III. Zaprosiła też Zespół Ekspertów do zaopiniowania tych samych kwestii.

W związku z tym w dniu 6 lutego 2007 odbyło się spotkanie Zespołu Ekspertów PRM w Sali Senatu Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie, w którym uczestniczyli:

prof. dr hab. A. Rakowski (przewodniczący ZE), prof. dr hab. K. Dadak- Kozicka, prof. dr hab. Z. Konaszkiewicz, prof. dr hab. B. Smoleńska-Zielińska, prof. dr hab. J. Stęszewski, dr A. Białkowski, dr K.Knittel (przewodniczący PRM), M. Jankowska (AMiFC), V. Łabanow (prezes Fundacji „Muzyka jest dla wszystkich”). W wyniku tego spotkania sformułowano następujące wnioski:

1. projekt wprowadzenia nauczycieli muzyki do klas I-III dwa razy w tygodniu po 25 minut bardzo korzystnie wpłynie na dostęp dzieci do nauki muzyki w ważnym strategicznie momencie rozwoju ich zdolności muzycznych a także przyczyni się do odtworzenia miejsc pracy nauczycieli muzyki (obecnie nie są oni zatrudniani w szkołach z powodu niewystarczającej liczby godzin); **analiza kosztów wprowadzenia tego rozwiązania w całej Polsce jest już przeprowadzana w Departamencie Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli MEN;**

2. należy **zaprzestać prowadzenia kuratoryjnych kursów kwalifikacyjnych dla nauczycieli przedmiotu „Muzyka”** wobec niemożności zapewnienia wystarczającego poziomu kształcenia;

kursy te powiększają liczbę nauczycieli z formalnymi kwalifikacjami i jednocześnie bez kompetencji merytorycznych; niewielkie dziś zapotrzebowanie oświaty na nauczycieli muzyki powinno być zaspokajane przez specjalistów wysokiej klasy;

3. należy wyjaśnić ostatecznie sprawę przedmiotu i bloku programowego „Sztuka”; mimo zlikwidowania przedmiotu „Sztuka” przez MEN w 2002 roku nadal przedmiot ten funkcjonuje w szkołach jako blok programowy „Sztuka”, a także jako temat kursów kwalifikacyjnych dla nauczycieli, co przynosi szereg negatywnych skutków w zakresie poziomu nauczania i kwalifikacji nauczycieli.

Dyrektor Anna Dakowicz-Nawrocka uwzględniła postulaty Zespołu Ekspertów i **umieściła już** w systemie organizacji pedagogicznych studiów podyplomowych w zakresie muzyki kilka ważnych warunków:

- rekrutacja na te studia ma obecnie dotyczyć wyłącznie osób mogących udokumentować swoje kompetencje muzyczne, co najmniej **świadectwem ukończenia posiadającej pełne uprawnienia szkoły muzycznej I stopnia**;
- studia takie mogą odbywać się tylko przy uczelniach posiadających odpowiednie akredytacje, powinny trwać minimum 4 semestry);

Podpisany przez dr Krzysztofa Knittla i prof. Rakowskiego list w tej sprawie został rozesłany w lutym do uczelni prowadzących studia podyplomowe w zakresie nauczania muzyki.

20 marca 2007 prof. A. Rakowski, dr A. Białkowski i Viola Łabanow spotkali się w MKiDN z **ministrem Jarosławem Sellinem** i wicedyrektor Departamentu Sztuki Małgorzatą Dybowską. Efekty tego spotkania są następujące:

1. Zespół Ekspertów przystępuje do tworzenia wstępnego projektu Narodowych Standardów Wykształcenia Muzycznego, który stanie się podstawą do dalszych działań podjętych przez MKiDN; do grupy przygotowującej projekt Standardu zaproszonych będzie w najbliższym czasie 18 osób (profesorów muzykologii, psychologii muzyki, pedagogiki, publicystów),

2. MKiDN obiecało sfinansować publikację Raportu o stanie edukacji muzycznej w Polsce (ekspertyza prowadzona przez Zespół Ekspertów),

3. Minister Jarosław Sellin wyraził poparcie dla postulatów Zespołu Ekspertów będących przedmiotem dialogu z MEN.

24 marca 2007- Konferencja Rektorów Akademii Muzycznych wystosowała apel o podjęcie reformy systemowej powszechnej edukacji muzycznej, popierający jednocześnie działania Zespołu Ekspertów PRM.

13 i 20 kwietnia 2007 w AMFC obradował zespół tworzący projekt *Narodowych Standardów Edukacji Muzycznej*.

Powołano grupę specjalistów odpowiedzialnych za przygotowanie wstępnej wersji standardów. W jej skład weszli:

prof. dr hab. Katarzyna Dadak-Kozicka, prof. dr hab. B. Kamińska,
prof. dr hab. Z. Konaszkiewicz, ad. A. Korzeniowski, prof. dr hab. M. Przychodzińska,
prof. dr hab. B. Smoleńska-Zielińska, dr A. Białkowski.

Standardy edukacji muzycznej funkcjonują bardzo dobrze w wielu krajach. Ich przygotowanie i niezbędny etap promocji często trwał tam kilka lat. W Polsce powstanie Narodowych Standardów Wykształcenia Muzycznego odegra rolę katalizatora koniecznych zmian w dziedzinie podstaw programowych, kwalifikacji nauczycieli, uporządkuje też dyskusję na temat miejsca muzyki w życiu człowieka i w powszechnej edukacji. Poziom świadomości społecznej w tym zakresie wyróżnia Polskę negatywnie na tle innych krajów. Zarówno ogólnopolskie środowiskowe konsultacje jak i konieczna promocja, będą wymagać nakładów finansowych. Korzyści społeczne z funkcjonowania tego standardu będą jednak nieporównanie większe.

Sprawozdanie ze spotkania 13.04

Wprowadzeniem do dyskusji na temat standardów nauczania muzyki było wystąpienie dr Andrzeja Białkowskiego, który przedstawił poszukiwania realizowane w tym zakresie w różnych krajach świata oraz zaprezentował koncepcję standardów, która winna być, jego zdaniem, opracowana w Polsce. Opowiedział się za koncepcją, która uwzględniałaby wszystkie obszary muzyczno-edukacyjnej sceny (nie tylko edukację w systemie oświaty) oraz postrzegała wzajemne relacje i współdziałanie pomiędzy nimi jako podstawowy czynnik podniesienia efektywności działań. Tak pomyślany dokument mógłby stanowić podstawę przebudowy systemu edukacji muzycznej oraz znaczącego ożywienia tego sektora. Jego opracowanie wymagałoby jednak współpracy całego środowiska osób zainteresowanych upowszechnianiem kultury muzycznej (mediów, stowarzyszeń twórczych, środowisk akademickich i nauczycielskich).

Większość osób biorących udział w dyskusji zgodziła się, co do faktu, iż opracowanie narodowych standardów edukacji muzycznej jest dziś w Polsce koniecznością. Podkreślano też, iż istnieją pod tym względem dwie główne możliwości działania: po pierwsze, opracowanie dokumentu, który koncentrowałby się wyłącznie na powinnościach systemu oświaty publicznej upatrując w jej zaniedbaniu główną przyczynę niskiego poziomu muzycznego wyedukowania Polaków; po drugie, opracowanie dokumentu kompleksowego, który uwzględniałby wszystkie elementy systemu. Dyskutanci zgodzili się, iż pomimo trudności, właściwe będzie przyjęcie drugiej koncepcji działania. Daje ona bowiem szansę na opracowanie dokumentu nowoczesnego i bardziej funkcjonalnego niż jego odpowiedniki w innych krajach. Zarówno ogólnopolskie środowiskowe konsultacje jak i konieczna promocja, będą wymagać nakładów finansowych. Korzyści społeczne z funkcjonowania tego standardu będą jednak nieporównanie większe.

7.05.2007 spotkanie w MCKiS w rok po konferencji „Muzyka w powszechnej edukacji – obowiązek czy szansa?”

Przedstawiciele Zespołu Ekspertów PRM wzięli udział w spotkaniu zorganizowanym przez Fundację „Muzyka jest dla wszystkich” w Mazowieckim Centrum Kultury i Sztuki w rocznicę konferencji, której efektem było powołanie Zespołu Ekspertów przez zarząd Polskiej Rady Muzycznej z inicjatywy jej prezesa dr Krzysztofa Knittla. Materiały z owej konferencji wydało Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Spotkanie 7 maja przyniosło podsumowanie działań ZE a także dwa nowe elementy – udział grupy nauczycielek muzyki z oświaty a także powstanie pierwszej listy przyszłego Związku Nauczycieli Muzyki – organizacji b. potrzebnej, która istotnie mogłaby wesprzeć reformę edukacji muzycznej i realizację Narodowych Standardów Edukacji Muzycznej.

19 maja, Płock - Konferencja „Muzyka w szkole – rola samorządów lokalnych w wspieraniu edukacji muzycznej”.

Grupa ZE „Innowacje i wdrożenia” pod kierunkiem W. Jankowskiego była partnerem merytorycznym Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli przy organizacji Konferencji skierowanej do samorządowców, dyrektorów szkół powszechnych i nauczycieli muzyki. Wnioski z dyskusji dotyczące zwiększenia ilości zajęć muzycznych w szkole przekazano Kuratorowi Mazowieckiemu. Ważnym elementem dyskusji były podstawy merytoryczne i organizacyjne Programu Regionalnego „Muzykalne Mazowsze”. Program ten przewiduje powstanie Lokalnych Centrów Muzycznych, w ramach których samorządy będą mogły zatrudniać nauczycieli muzyki

21 maja 2007 – spotkanie z wiceministrem MKiDN Tomaszem Merta

Podsekretarz Stanu w MKiDN dr Tomasz Merta spotkał się z przedstawicielami Zespołu Ekspertów PRM(prof. A. Rakowski, dr A. Białkowski, dr K.Knittel i V. Łabanow). Dyskutowano o konieczności wzmocnienia organizacyjnego Zespołu Ekspertów i pozyskaniu środków na dokończenie i opublikowanie Raportu o stanie edukacji muzycznej w oświacie.

25 czerwca 2007 – spotkanie ze Stanisławem Sławińskim, Podsekretarzem Stanu w MEN

Podsekretarz Stanu w MEN, dr Stanisław Sławiński spotkał się z delegacją Zespołu Ekspertów (dyr. M. Radziejowska, dr A. Białkowski, dr K. Knittel, V. Łabanow). Rozmowa dotyczyła konieczności uzdrowienia szkolnej edukacji muzycznej w świetle dramatycznie złych wyników ekspertyzy przeprowadzonej przez zespół pod kier. dr A. Białkowskiego.

Głównym zagadnieniem dyskusji był projekt wprowadzenia nauczycieli muzyki do klas I-III. Minister zgodził się z przedstawioną mu argumentacją. Zaproponował też inne rozwiązanie, które zdaniem uczestników idzie znacznie dalej w rozwijaniu szkolnej edukacji muzycznej. Propozycja ta będzie przedmiotem analiz.

2 lipca 2007 – Zespół Ekspertów wystosował list do Ministra Edukacji Narodowej w sprawie koniecznych zmian w dziedzinie powszechnej edukacji muzycznej. W liście zawarte są najważniejsze wnioski wynikające z ogólnopolskiej ekspertyzy naukowej przeprowadzonej przez zespół dr A. Białkowskiego oraz oparte na zespołowych analizach propozycje koniecznych działań, jakie należy podjąć w celu wyciągnięcia tej dziedziny edukacji z zapaści. Zespół Ekspertów uznał za najpilniejsze przywrócenie specjalistów nauczania muzyki do klas I-III oraz zatrudnienie ich na pełnym etacie w każdej szkole, aby mogli prowadzić lekcje muzyki na wszystkich etapach edukacyjnych i zapewnić wysoki standard muzycznych zajęć pozalekcyjnych.

Wrzesień 2007 – Ministerstwo Edukacji Narodowej przystąpiło do opracowania nowej podstawy programowej i potwierdziło udział członków Zespołu Ekspertów PRM pod kierownictwem dr A. Białkowskiego w pracach MEN w tym zakresie. Nowa podstawa w dziedzinie muzycznej będzie znacznie bardziej szczegółowa, co pozwoli podnieść wymagania wobec kompetencji nauczycieli prowadzących zajęcia muzyczne, będzie też spójna z projektem Narodowych Standardów Edukacji Muzycznej.

Program Regionalny „Muzykalne Mazowsze”

Grupa pod kierunkiem W. Jankowskiego („Innowacje w edukacji muzycznej, współpraca z samorządami”) opracowuje innowacyjny program, który realizowany będzie w oparciu o samorządy lokalne i fundusze europejskie. Zasadniczą oś tego projektu to zatrudnianie nauczycieli muzyki przez samorządy lokalne w sieci Lokalnych Centrów Muzycznych. System zatrudniania specjalistów pozwoli na renesans zawodu nauczyciela muzyki, wspomże pracę obecnie pracujących nauczycieli i umożliwi pracę muzyków nie współpracujących dotąd z systemem oświatowym. Lokalne Centra Muzyczne będą miały swój statut i założenia programowe spójne z Narodowymi Standardami Edukacji Muzycznej opracowanymi przez Zespół Ekspertów PRM. Pilotaż na Mazowszu realizowany będzie od września 2008, a w latach 2009 – 2013 planowana jest realizacja Programu Regionalnego „Muzykalne Mazowsze” przy wsparciu funduszy unijnych. Zakłada się wykorzystanie doświadczeń Programu „Muzykalne Mazowsze” w innych województwach. Partnerami Programu będą: Urząd Marszałkowski, Kuratorium Mazowieckie, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Centrum Edukacji Artystycznej, Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki oraz Zespół Ekspertów PRM.

Rok działalności Zespołu Ekspertów PRM do spraw muzyki w szkolnictwie.

Najważniejszym osiągnięciem Zespołu jest przygotowanie i przeprowadzenie ogólnopolskiej ekspertyzy stanu edukacji muzycznej. Raport dr A. Białkowskiego opublikowany będzie w październiku 2007 dzięki funduszom MKiDN.

Prace Zespołu ukazały niedostatki strukturalne powszechnej edukacji muzycznej, zdiagnozowały genezę niekorzystnych zjawisk. Zespół sformułował wnioski, które powinny być użyteczne dla władz resortów oświaty i kultury. Prace nad nowoczesnymi rozwiązaniami, uwzględniającymi zarówno światowy rozwój myśli w dziedzinie systemu powszechnej edukacji muzycznej jak i doświadczenia polskiego szkolnictwa artystycznego będą wymagać zbudowania kadry naukowej. Wysokiemu poziomowi polskiej pedagogiki muzycznej towarzyszy bowiem zaskakująco wąski nurt badawczy w dziedzinie systemowych rozwiązań dla oświaty w dziedzinie muzyki.

Zespół Ekspertów podjął decyzję o informowaniu społeczeństwa, zwłaszcza środowisk muzycznych i oświatowych o Raporcie, o wynikach zespołowych analiz i realnym planie naprawy sytuacji muzyki w szkolnictwie polskim.

List Ministra Jarosława Sellina do Ryszarda Legutki Ministra Edukacji Narodowej

Na skutek postulatów Zespołu Ekspertów i powołując się na nasze argumenty, Minister J. Sellin przedstawił w liście do Ministra Edukacji stanowisko MKiDN w kwestii podniesienia rangi i jakości zajęć muzycznych w oświacie.

W ramach IV Lubelskiego Forum Sztuka - Edukacja w dniach 22-24 października odbyło się otwarte posiedzenie Zespołu Ekspertów PRM prowadzone przez prof. A. Rakowskiego z udziałem wiceministra Edukacji Stanisława Sławińskiego, oraz dyskutantów z polskich i ukraińskich uczelni. Głównym tematem spotkania było omówienie wyników Raportu dr A. Białkowskiego, a także dyskusja nad wartościami w edukacji muzycznej.

30 listopada 2007 dr A. Białkowski przekazał dyrektor Departamentu Strategii Kultury i Funduszy Europejskich dr Monice Smoleń – **pełny tekst Raportu pt. „Edukacja muzyczna w Polsce – stan, uwarunkowania, pożądane obszary zmian”** (około 300 stron). Szykowana jest skrócona wersja tego raportu – będzie wykonana do końca stycznia 2008.

W grudniu 2007 nowa **Minister Edukacji Katarzyna Hall** otrzymała od **Zespołu list i Memoriał** opisujący wyniki zespołowych analiz, dotyczących aktualnego i pożądanego stanu edukacji muzycznej w oświacie. List ten otrzymał do wiadomości również Minister Kultury Bogdan Zdrojewski. Jeszcze w grudniu otrzymaliśmy wiadomość, że listy Zespołu Ekspertów zaczynają przynosić pożądaną efekt w postaci planowanego porozumienia między MEN i MKiDN.

Zespół Ekspertów zdecydował o przyspieszeniu prac nad projektem Narodowych Standardów Edukacji Kulturalnej w związku z szansą i koniecznością wsparcia merytorycznego prac obu ministerstw na rzecz przebudowy systemu edukacji kulturalnej w Polsce.

Podczas **Walnego Zebrania Polskiej Rady Muzycznej**, w dniu 21.01 2008, członkowie przyjęli sprawozdanie z działalności Zespołu Ekspertów PRM. Zgromadzenie stwierdziło, iż projekt Narodowych Standardów Edukacji Muzycznej jest obecnie priorytetem w działaniach podejmowanych przez środowisko muzyczne.

W styczniu 2008 przedstawiciele Zespołu Ekspertów kontynuowali udział w spotkaniach Porozumienia „Łazienki Królewskie” w siedzibie ZPAP, w czasie których informowali przedstawiciele stowarzyszeń i związków twórczych o wynikach ogólnopolskiego Raportu o stanie edukacji muzycznej dotyczącej edukacji muzycznej i przedstawili propozycje strategii działania na rzecz rozwoju edukacji kulturalnej w Polsce. W wyniku tych spotkań utworzony został międzyśrodowiskowy zespół ds. edukacji kulturalnej przy Porozumieniu „Łazienki Królewskie”.

Fundacja PRM złożyła do Programu Operacyjnego MKiDN wniosek o dofinansowanie zadania Narodowe Standardy Edukacji Kulturalnej.

21. 01 2008 . Podczas **Walnego Zebrania Polskiej Rady Muzycznej**, członkowie przyjęli sprawozdanie z działalności Zespołu Ekspertów PRM. Zgromadzenie stwierdziło, iż projekt Standardów Edukacji Muzycznej jest obecnie priorytetem w działaniach podejmowanych przez środowisko muzyczne.

Luty 2008

Polska Rada Muzyczna wystosowała listy do ministra Bogdana Zdrojewskiego i minister Katarzyna Hall szeregiem postulatów dotyczących koniecznych zmian systemowych i projektu Standardów Edukacji Kulturalnej. K.Knittel i A.Białkowski odbyli spotkanie z Ministrem Bogdanem Zdrojewskim .

Marzec 2008

Ministrowie kultury i edukacji podpisali międzyresortowe porozumienie w sprawie edukacji kulturalnej w szkołach. Zapowiedzi zmian w dużym stopniu zbieżne były z postulatami Zespołu Ekspertów, zwłaszcza w zakresie zwiększenia godzin muzyki, zatrudniania specjalistów edukacji muzycznej oraz wyposażenia szkół w instrumenty.

W ramach podjętej Reformy Programowej Ministerstwo Edukacji Narodowej, bez poinformowania ekspertów rekomendowanych w ubiegłym roku przez Polska Radę

Muzyczną i zaproszonych do przygotowania podstaw programowych przez poprzedniego Ministra Edukacji, powołało nową grupę przygotowującą podstawy programowe przedmiotu „Muzyka”. W wyniku prac niewielkiego zespołu złożonego z nauczycieli i przedstawicieli wydawnictw, dodatkowo poddawanego naciskom ze strony MEN, powstał projekt podstawy programowej, który w ocenie wielu środowisk pedagogicznych nie polepszy sytuacji muzyki w oświacie i w istocie nie zmienia wiele.

10 kwietnia 2008 członkowie Zarządu PRM – J.Wnuk- Nazarowa, prof.E.Knapik, V. Łabanow oraz przewodniczący Zespołu Ekspertów prof.A.Rakowski i dr A.Białkowski uczestniczyli w posiedzeniu Senatu RP podczas, którego przedstawili sytuację edukacji muzycznej w oświacie, zwrócili się z prośbą o wsparcie działań PRM w sprawie uczenia muzyki w szkole przez specjalistów edukacji muzyczne, a także przedstawili projekt Standardów Edukacji Kulturalnej. Zgłoszone postulaty przekazane były do senackiej komisji edukacji.

23 kwietnia 2008 w siedzibie MKiDN odbyło się spotkanie K.Knittla, A. Białkowskiego, V.Łabanow wiceministrem kultury **Piotrem Żuchowskim** w sprawie reformy programowej MEN i szans na poprawę edukacji muzycznej w oświacie. Dyskutowano o rozbieżnościach między założeniami porozumienia obu resortów z marca 2008 a działaniami MEN. Omawiany był również projekt Standardów Edukacji Kulturalnej.

Maj 2008 . Po korektach został ponownie złożony wniosek do Programu Operacyjnego MKiDN o dofinansowanie projektu dotyczącego Standardów Edukacji Kulturalnej. W nowej wersji nosi nazwę „Pierwszy etap Programu tworzenia i wdrażania Standardów Edukacji Kulturalnej w Polsce. Projekt środowisk twórczych i naukowych” i dotyczy pierwszego etapu wieloletniej strategii, w realizacji której mają wziąć udział wszystkie największe organizacje związane z Porozumieniem „Łazienki Królewskie”.

Stanowisko Zespołu Ekspertów PRM w kwestii Reformy Programowej MEN zaprezentowane było przez K.Knittla, V.Łabanow na posiedzeniu Rady Pozarządowych Organizacji Kultury

Czerwiec 2008

Notatka Zespołu Ekspertów w związku Reformą Programową MEN.

Z informacji umieszczonych na stronie MEN wynika, że Reforma Programowa nie podejmuje zasadniczego problemu jakim są kwalifikacje nauczycieli uczących Muzyki w oświacie. **Nie powstała żadna propozycja dokumentu precyzującego powinności szkoły względem nauczania muzyki przez ludzi muzycznie przygotowanych. Polski system oświatowy będzie nadal promował uczenie muzyki przez nauczycieli, którzy nie znają nut, nie śpiewają i nie grają na żadnym instrumencie. W efekcie zajęcia muzyczne w klasach I-III będą fikcją za publiczne pieniądze i dodatkowo będą ośmieszać polską edukację i kulturę.** Obowiązkowa edukacja muzyczna w klasach I-III pozostaje w rękach nauczycieli nauczania zintegrowanego. Praktycznie oznaczać to może, że MEN pozwala na uczenie muzyki przez specjalistów jedynie w czasie edukacyjnym przeznaczonym na **dowolne** zajęcia, w których **muzyka może w ogóle się nie pojawić**. Ponadto: jeżeli szkoła nie dysponuje „specjalistami w zakresie rozwijania uzdolnień muzycznych” to i też nie musi się o nich starać. Najwyżej dodatkowych zajęć muzycznych nie będzie. Proponowana

podstawa programowa dla szkoły podstawowej jest zbyt ogólnikowa, podobnie jak obecnie obowiązująca, umożliwiła prowadzenie zajęć przez niekompetentnych nauczycieli, omijających istotne treści nauczania i kształcenie praktycznych umiejętności muzycznych. Treści programowe określone są w sposób, który utrudni sprawdzenie poziomu zrealizowania podstawy z jednej strony, z drugiej zaś ułatwi przygotowanie podręczników wedle bardzo dowolnych kryteriów merytorycznych (podobne problemy dotyczą aktualnej podstawy, która jest powszechnie krytykowana m.in. z tych powodów). Podstawa nie zawiera treści dotyczących muzyki innej niż polska muzyka narodowa, muzyka klasyczna i dziecięca, brakuje w niej zwłaszcza różnorodnych gatunków muzyki współczesnej, jazzowej i popularnej, nieobecne są także elementy wiedzy o współczesnych mediach muzycznych. Brak jest otwarcia na nowoczesne sposoby tworzenia, wykonywania i odtwarzania muzyki. W oczekiwaniu na ostateczną wersję Reformy Programowej, Zespół Ekspertów ma zamiar rozwinąć kampanię na rzecz umożliwienia specjalistom edukacji muzycznej prowadzenia obowiązkowych zajęć muzycznych w klasach I-III. Dotychczasowy dialog obu ministerstw, zawarte między nimi porozumienie, a także poparte ogólnopolską ekspertyzą apele Zespołu Ekspertów, nie przynoszą w powyższym zakresie spodziewanych efektów.

List Otwarty

List otwarty do Minister Edukacji Narodowej oraz do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie zmiany systemu kształcenia muzycznego najmłodszych dzieci szkolnych.

Polska Rada Muzyczna sformułowała list otwarty do obu ministrów, pod którym podpisali się m.in. Henryk Mikołaj Górecki, Wojciech Kilar, Krzysztof Penderecki i wielu innych najwybitniejszych artystów i przedstawicieli środowiska muzycznego. List ogłoszony był w prasie i podpisywany był przez kolejnych sygnatariuszy przez około miesiąc.

23 czerwca 2008 w siedzibie MEN z p.L.Krajeńską szefową biura politycznego minister K.Hall oraz wiceministrem prof.Z.Marciniakiem odpowiedzialnym za reformę programową spotkali się: J.Kornowicz prezes Związku Kompozytorów Polskich oraz K.Knittel i V Łabanow. Dyskusja ujawniła spolaryzowane poglądy obu stron na temat niezbędnych kwalifikacji nauczycieli muzyki w oświacie, dróg pozyskiwania kadry, koniecznej ilości godzin i zawartości programowej. Poruszono również kwestię współpracy z ekspertami w dziedzinie edukacji muzycznej (efekcie MEN poszerzyło grupę stałych konsultantów; dotychczas była to 1 osoba).

24 czerwca 2008 w siedzibie MKiDN odbyło się przedstawiciele Zespołu Ekspertów PRM z p. **wiceminister Moniką Smoleń**. Dyskutowano na temat Reformy Programowej MEN i jej rozbieżności z porozumieniem obu ministerstw z marca 2008. Pani Minister z dużym zainteresowaniem zapoznała się z projektem Standardów Edukacji Kulturalnej.

25 czerwca prof.A.Rakowski i V.Łabanow spotkali się z **prof. Joachimem Pichurą przewodniczącym Zespołu Kierunków Studiów Artystycznych Państwowej Komisji Akredytacyjnej**. Spotkanie służyło nawiązaniu współpracy w zakresie opracowania i uruchomienia nowego kierunku pedagogicznego ściśle powiązanego z Reformą Programową MEN i koniecznością wykształcenia specjalistów edukacji muzycznej na potrzeby oświaty.

7 lipca 2008. Stanowisko Zespołu Ekspertów PRM w kwestii Reformy Programowej MEN zaprezentowane było przez K.Knittla, V.Łabanow na posiedzeniu **Rady Pozarządowych Organizacji Kultury**. Rada rekomendowała Ministrowi Kultury tekst delegacji środowiska

muzycznego jako swoje stanowisko w kwestii edukacji muzycznej w szkolnictwie powszechnym.

22 lipca 2008 Spotkanie V. Łabanow z p. **Urszulą Martynowicz, wicedyrektor Departamentu Szkolnictwa Artystycznego**, będącą też koordynatorem współpracy MKiDN z MEN, dotyczyło Reformy Programowej MEN, a zwłaszcza problemu kadry nauczycieli muzyki dla oświaty. Omawiany był szeroko problem powszechnej edukacji muzycznej, jej umiejscowienia instytucjonalnego, otwarcia szkolnictwa muzycznego na współpracę z oświatą i samorządami, a także zadania szkolnictwa muzycznego i model absolwenta podstawowej szkoły muzycznej.

Projekt „Pierwszego etapu programu tworzenia i wdrażania Standardów Edukacji Kulturalnej” **uzyskał dotację MKiDN**.

Sierpień 2008

Szef projektu dr Andrzej Białkowski przystąpił do organizowania grup opracowujących standardy edukacji w poszczególnych dziedzinach sztuki (muzyka, taniec, teatr, film, plastyka, architektura).

Wrzesień 2008

Odbyła się seria posiedzeń grup naukowców opracowujących SEK między innymi w siedzibie NIFC, w Akademii Muzycznej w Krakowie, Akademii Teatralnej w Krakowie i na Uniwersytecie Wrocławskim.

Październik 2008

Zatwierdzony przez Departament Sztuki kosztorys projektu SEK zawiera po stronie środków własnych publikację projektu SEK, która ma się ukazać w końcu 2008 roku. Tym samym koordynatorzy projektu rozpoczęli starania o pozyskanie środków na wspólną publikację wśród związków twórczych, instytucji organizacji i instytucji kultury.

Problem środków własnych Fundacji PRM w ramach projektu SEK wymagać będzie intensywnych starań, zwłaszcza w kolejnych, kosztowniejszych etapach.

Zespół Ekspertów PRM przyjął sprawozdanie dr A. Białkowskiego z przebiegu prac badawczych dotyczących stanu edukacji muzycznej w oświacie, przyjął także nową strategię działania, skierowaną na budowę infrastruktury dla rozwoju pedagogiki muzycznej w oświacie jako dyscypliny naukowej i podstawy zaniedbanego powszechnej edukacji muzycznej. Zaplanowano między innymi serię spotkań inicjujących współpracę wydziałów edukacji muzycznej akademii muzycznych i uniwersytetów oraz przygotowanie pierwszego podręcznika dla nauczycieli muzyki.

Listopad 2008

Grupy przygotowujące projekty SEK przedstawiły koordynatorowi wyniki swoich prac, które po wstępnych konsultacjach i recenzjach mają być opublikowane i stanowić materiał do dyskusji w ramach drugiego etapu projektu.

Grudzień 2008

9 grudnia odbyło się spotkanie przedstawicieli Zespołu Ekspertów PRM z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przedstawiono diagnozę aktualnej sytuacji edukacji muzycznej w oświacie i szereg postulatów dotyczących klas I-III, kształcenia i sytuacji zawodowej

nauczycieli muzyki, sytuacji pedagogiki muzycznej w Polsce i stworzenia instytucji monitorującej i wspierającej edukację muzyczną w naszym kraju.

(Informację przygotowała Viola Łabanow)